

Alba-Iulia Vest

Editor: AUREL CHIRICIU — Anul I. — Nr. 12. — LEI 2 — Miercuri 1 Dec. 1918 — Redacția și Administrația: ARAD, Str. V. GOLDIȘ Nr. 4

1 DECEMBRIE 1918

Adunarea națională dela Alba-Iulia

Adunarea dela Alba-Iulia din 18 Nov. 1 Decembrie 1918, unde s'a hotărât desfacerea românilor dintru totdeauna de Ungaria și unirea lor pe veci cu România, a fost convocată de consiliul național al românilor ardeleni. Ziarul „Românul” din Arad, — astăzi oficios al partidului național țărănesc, — publică la 21 Nov. 1918 o chemare către popor pentru a participa la adunarea națională dela Alba-Iulia. Ca fulgerul s'a răspândit în cele patru regiuni ale ținuturilor subjugate, vestea convocării. Poporul se îndrepta în valuri spre cetatea lui Mihai Viteazul.

În ajunul adunării, o conferință preliminară a deputaților politici și bisepiscopicești, fixează la Alba-Iulia programul și hotărârile adunării. După discuții arinse se cade de acord asupra tuturor deciziunilor, chiar și din partea socialiştilor români, cari au influențat prin concepțiile lor aceste hotărâri isprive.

În dimineața zilei de 1 Dec. sute și sute de mii de români, din toate părțile Banatului, Crișanei, Maramureșului și Ardealului, sunt prezenți la locul adunării.

Frații din Vechiul Regat

Sunt prezenți și frații din Vechiul Regat: general Leonte, col. Băncilă,

Dr. Alex. Vaida-Voevod

foștii deputați Paucescu și Tilică Ioanid, prof. Halifa, căpt. Băgulescu și locot. Marculescu. Din Bucovina: prof. Alecu Procopovici, iar din Basarabia Pan Halipa.

Rezoluția
V. Goldiș citește apoi următoarea rezoluție, aprobată de toată adunarea:
I. Adunarea națională a tuturor românilor din Tra-

divizi din sânul său și fiecare popor va primi drept de reprezentare în corpurile legiuitoare și la guvernarea țării în proporție cu numărul indivizilor ce-l alcătuiesc.

familia lui. Principiul conducător al acestei politici agrare e pe de o parte promovarea nivelării sociale pe de altă parte potențarea producției.

6. Muncitorimii industriale i-se asigură aceleași drepturi și avantagii, cari sunt legiferate în cele mai avansate state din apus.

IV. Adunarea națională dă expansiune dorinței sale, ca congresul de pace să înlătuiească comunitatea națiunilor libere în așa chip, ca dreptatea și libertatea să fie asigurate pentru toate națiunile mari și mici deopotrivă, iar în viitor să se elimineze războiul ca mijloc pentru regularea raporturilor internaționale.

V-VI. Adunarea națională salută pe românii din Bucovina și celelalte naționalități eliberate de sub jugul Austro-Ungariei.

VII. Adunarea națională se închină înaintea eroilor Români, cari și-au vărsat sângele pentru înlătuirea unității naționale.

VIII. Adunarea națională mulțumește puterilor aliate cari prin strălucitele lor lupte a scăpat civilizația din ghiarele barbariei.

IX. Pentru conducerea mai departe a afacerilor națiunii române din Transilvania, Banat și Țara Ungurească, adunarea națională hotărăște instituirea unui Mare sfat național român, să reprezinte națiunea română oricând și pretutindeni, față de

Dr. Iuliu Maniu

† Vasile Goldiș

Deschiderea adunării

Președintele sfatului național Ștefan Cicio Pop deschide adunarea și foarte emoționat, arată importanța momentului. D. dr. Ioan Suciu, astăzi notar public în comuna Chișineu-Criș jud. Arad, raportează că delegații oficiali au venit din 27 de județe în număr de 1228. Președinți ai adunării naționale se proclamă: Gheorghe Pop de Băsești, episcopii Ioan I. Pap dela Arad și Dem. Radu dela Oradea. Vicepreș: T. Mihali, Șt. Cicio Pop și Ioan Flueraș. Notari: Dr. Alex. Fodor, dr. Sever Miclea, Caius Breduceanu, Silviu Dragomir, V. Deleu, Iosif Ciser, Ionel Pop și Gh. Crișan.

După câteva cuvinte ale președintelui, se dă cuvântul lui Vasile Goldiș, care desbate clar drepturile și sforțările noastre de eliberare.

silvania, Banat și Țara Ungurească adunați prin reprezentanții lor întreprăși la Alba-Iulia în 18 Noemvrie (1 Decemvrie) 1918, decretează unirea acelor Români și a tuturor teritoriilor locuite de dânșii cu România. Adunarea națională proclamă îndeosebi dreptul inalienabil al națiunii române la întreg Banatul, cuprins între râurile Murăș, Tisa și Dunăre.

II. Adunarea națională rezervă teritoriilor susindicate autonomie provizorie până la intrunirea constituantei, aleasă pe baza votului universal.

III. În legătură cu aceasta ca principii fundamentale la alcătuirea noului stat român, adunarea națională proclamă următoarele.

1. Deplină libertate națională pentru toate popoarele conlocuitoare. Fiecare popor se va instrui, administra și judeca în limba sa proprie prin in-

2. Egală îndreptățire și deplină libertate autonomă confesională pentru toate confesiunile din stat.

3. Înlătuirea desăvârșită a unui regim curat democratic pe toate terețele vieții publice. Votul obștesc, direct, egal, secret, pe comune, în mod proporțional, pentru ambele sexe, în vârstă de 21 ani la reprezentarea în comune, județe ori parlament.

4. Desăvârșită libertate de presă, asociere și intrunire, liberă propagandă a tuturor gândurilor omenestii.

5. Reforma agrară radicală. Se va face conscrierea tuturor proprietăților mari. În baza acestei conscrieri, desființând fidei-comisele și în temeiul dreptului de a micșora după trebuință latifundiile, i se va face posibil țărânilui să-și creieze o proprietate (arător, pășune, pădure cel puțin atât cât să o poată muncii el și

† Dr. Ștefan Cicio-Pop

Latifundiile grofilor împiedică apărarea națională a Ungariei

București. (Observator). Deputatul maghiar **Sulyok Dezső** scrie un articol îngrijorător în „Dești Naplo” despre latifundiarismul medieval maghiar și apărarea națională a Ungariei.

„Ungaria mutilată — spune dl. Sulyok — are 19 județe de frontieră în care latifundiile ocupă terenuri imense. Județele acestea sunt: Moson, Győr, Pozsony, Komárom, Esztergom, Nograd, Hornt, Borsod, Gömör, Kichont, Abauj-Torna, Zemplén, Szabolcs, Ung, Szatmár, Ungosa, Bereg, Bihar, Békés, Arad, Csanád, Torontál, Csongrád, Bács, Bodrog, Baranya, Somogy, Vas și Sopron. Pe teritoriul acestor județe, latifundiile de peste 100 de iugăre au o întindere de 48,4 la sută, iar cele de peste 500 de iugăre ocupă o întindere de 35,8 la sută. Cea mai mare întindere a latifundiilor de peste 100 de iugăre e în județul Nograd, adică de 63,5 la sută după care urmează Sabolci, cu latifundii în proporția de 60,9 la sută apoi județul Somogy, cu 60,5 la sută. Latifundiile de peste 10.000 de iugăre, în județul Csongrad, ocupă 15,4 la sută, în Abauj 14,2 la sută, iar Komárom și Esztergom, 11,8 la sută. În județul Somogy, latifundiile de peste 500 iugăre ocupă 52,1 din întreg teritoriul județului, iar în alte 4 județe de graniță întrec 40 la sută din teritoriile județene.

Fără îndoială, acest lucru din punct de vedere al apărării naționale maghiare, prezintă un desavantaj îngrijorător și un rău foarte mare.”

Deputatul Sulyok mai arată, că sociologii unguri, care au descris mizeria țărănimii maghiare din țara latifundiilor, nu s'au sesizat de această problemă importantă a existenței maghiarismului. Au trecut timpurile acelea când pământul era considerat „res extra commercii” și nu putea ajunge în proprietatea claselor de jos ale poporului. Astăzi pământul este un „res commercii” și trebuie să ajungă, în deosebi în mâinile poporului, care-l muncеște. În caz de război situația Ungariei este foarte dificilă, pentru că în județele limitrofe ale țării, dușmanii vor ocupa cu ușurință imensele latifundii nobilitare, lipsite de populație. În multe părți dușmanul va înainta pe pământul maghiar zeci de kilometri, fără ca să întâlnească sate maghiare, ci numai servitorimea latifundiilor și castelele nobilitare, părăsite de stăpâni.

Golurile imense dela frontierele maghiare vor stimula dorința de cucerire a dușmanilor și a neamurilor învecinate, cari, după ce vor alunga servitorimea latifundiilor, nu vor mai părăsi aceste goluri de populație ale latifundiarismului maghiar.

Gubernanții maghiari — spune Sulyok — ar trebui să-și dea seama de acest pericol național și să se populeze cu un brâu de coloniști toate latifundiile limitrofe ale țării. Mulțimile care trăiesc astăzi în mizerie, ar trebui să fie colonizate pe latifundiile dela granițe realizându-se acea linie „Maginot” de apărare națională maghiară...”

Constatările lui Sulyok sunt impresionante pentru maghiarime, noi nu credem însă că grozii și baronii revizionisti dela Budapesta vor putea fi convinși să-și exproprieze propriile moșii, când prin acțiunea lor turburătoare de pace urmăresc să-și redobândească și vechile latifundii pierdute prin Trianon nici de dragul apărării țării lor. Ungaria latifundiară nu are nevoie de o reformă agrară parțială, numai în accia ce privește județele limitrofe ale țării, ea are nevoie de o reformă agrară totală, care să dea stăpânirea pământului ungurese în mâna celor șase milioane de țărani lipsiți de pământ și cari în secolul libertăților și al civilizației trăiesc în cea mai profundă mizerie, în sclavie.

Acest lucru l-au arătat toți sociologii maghiari, cari în ultima vreme, au stârnit senzație cu lucrările lor despre marea tragedie a țărănimii maghiare. Ori, pentru realizarea acestei reforme în Ungaria, e absolută nevoie de o înlăturare definitivă dela conducerea claselor nobilitare feudale revizioniste, care s'au dovedit a fi contrare intereselor de liberare a țărănimii. O reformă radicală în acest sens, ar asigura apărarea națională a Ungariei față de singurul ei dușman: aristocrația maghiară!

Frontul de Vest

Organ de afirmare românească

Arad, Strada V. Goldiș 6.

Redactor responsabil:

Aurel Chiricia

ABONAMENTE:

Particulari Lei 120 anual
Sprijinitori „ 300 „
Autorități „ 1000 „
Intreprinderi „ 1500 „

Mă doare inima, pentru tine popor, dar pentru mine mi se rupe

„Vai vouă, țărâșii fățur-nici, cari puneți pe spina poporului sarcini grele, pe cari voi nici degetul cel mic nule atingeți!”
Isus

Vârtejul luptelor materiale și politice ce se perindă cu alăta frenezie prin fața ochilor, pune stavilă morală și acelora în cari mai licărește dorința de înălțare și prosperare a neamului.

Aslăzi când am extras alătea învâșaminte ce decurg din abuzuri excesive de materie și când tendința fiecărui individ este să vâneze cât mai multe demnități — nu putem sta nepăsători.

Funcționarii publici de toate categoriile — atât de umiliți — au ajuns după cum seria un distins ziarist român, cobaii națiunii. Ei sunt susceptibili la tot soiul de investigații, experiențe și combinațiuni. Când bugetul e desechilibrat din cauza încuriei și a jafului practicat cotidian în toate instituțiunile publice, lipsurile, fraudele de milioane, risipa cu toți ocolii: zilei, voiajurile de agrement a nepoșilor cutării excelențe, misiuni în străinătate și jumătățile de ministrii, toate care sunt posibile sub un regim, toate se alimentează din sudoarea cetățeanului blajin și a funcționarului dovoțat.

România este bogată însă este mâncată fără cruțare de toți parveniții cari nu se gândesc la ziua de mâine. Massa este finulă în ignoranță ca să nu-și poată da seama poporul cum este dus. Pentru politicieni poporul conțenează numai când e vorba de „vot”. Nu se gândesc că țaranul se sbale în ghiarele morții, meseriașii se spânzură, funcționarii mor îngârboviți pe biroul de lucru șomerii intelectuali se ocupă de furat, fetele își pierd feția pe câțiva poli, etc, etc.

Biserica și școala — lumina și credința slăbesc și-și pierd din menirea ce o au, rolul tinerimei este să facă sarjă și să vegheze cu atențiune la toate mișcările nedibace ce se comit în dauna și interesul moral al școlii și bisericii.

Căci de modul cum vom ști să ne consacram idealul, așa va fi România de mâine.

Eugen Dublea
profesor.

CORSO CINEMATOGRAF DE PREMIERĂ **Miercuri 1 Dec.**

PREMIERĂ

Primul și cel mai grandios film **TECHNICOLOR** al anului

VALEA BLESTEMATĂ George Brent

Beverly Roberts

Reprezentările încep fix în 5, 7-15 și 9-15

URANIA CINEMATOGRAF DE PREMIERĂ **Marți și Miercuri**

SIMFONIA IX-a cu Lil Dagover

Joi premieră PERLELE COROANEI

După Sacha Guntz. Cel mai mare film francez. Premiat la Veneția 50 actori cu renume mondial

Dictatură

Presa de stânga (citiți iudeo-comunistă) din țară și din străinătate numește **dictaturi** regimurile de renaștere naționale din Italia și Germania: iar pe șefii, pe creatorii acestor minuni, **dictatori**. Ele arată zilnic că acolo e teroare, libertățile cetățenști au dispărut, voința conducătorului, voința conducătorului, voința conducătorului; țara, o imensă cazarmă. Aripile de avânt ale vieții sunt tăiate. Creația literară, infloritoare(?) în statele deșuchelii democratice, fiindcă e așezată pe un singur femeii, sexual; și are o singură fintă, dinamitarea căminului, — în țările cu disciplină socială asemenea abateri sunt sancționate, iar munca literară-artistă e supusă unui mare adevăr cardinal: caracterul, frumosul, binele.

Dictatorii ar fi niște oameni răi, monștri, despoți; cărmiesc noroadele silnic. Ele stau vesnic încovoiate sub biciul tiranului.

Minciună. »Dictatorii» sunt oameni iluminați. Ei văd peste veacuri. În »Pentru Legionarii» d. Corneliu Zelea Codreanu lămură ce este o »dictatură», ce este un »dictator».

Dictatura e regimul unde sunt două voinți: una a mulțimii, alta a stăpânului. Cea dintâi e înfrântă de cea din urmă. Așa cum e în regimul comunist din Rusia-Sovietică.

Ducele Italiei și Führerul Germaniei, sunt exponenții mulțimii.

Actele lor, pe șantierul lucrului, la înaltul comandament social, în front politic sau tranșea războiului, — și actele tuturora. Nu e nici o discrepanță între conducător, conduși. O singură inimă, singur cuget îi cheamă pe toți, oarbă flămârte acetetastă dințe: **întărirea neamului.**

În ființa lui se topesc toate ființele, toate ființele cu acele capital biologic, cu aceiaș zestre etnică. Străinii, cari sunt în orice masă omogenă agei, distructivi, — în statele de disciplină socială, n'au ce căuta. Deacea sbiară jidanii. Li frate de ce nu vor scăpa; alungari.

Mai vartos decât democrația care a slăbit disciplina socială a nimicit avutul public, a perizat clasa producătoare, rării, — regimurilor de dreapta au ridicat vieașa socială, s'au dovedit de o fecunditate cu adevărat uimitoare. Lucrurile publice, canalizări, drumuri, instituții de asistență socială, stingerea conflictului dintre muncă și capital, dintre muncitor și patron, printr'o dreapta repartitie a beneficiului — sunt realizări »de dreapta».

Muncitorimea din Italia, Germania, a fost integrată națională, și adusă sub cerul patriei. Cultura, artele, civilizația noastră trăesc zile nouă. Infloresc. Acest fel de »dictatori», mandatari ai națiunii, sunteți cum ar spune Radu Girăduci de veacuri viitoare.

Sunt regimuri mântuitoare

Spartaco

Adunarea națională dela Alba-Iulia

(Continuare din pag. 1-a)

toate națiunile lumii și să ia toate dispozițiunile, pe cari le va afla necesare în interesul națiunii.

Cuvântările

După V. Goldiș, urmează Iuliu Maniu care justifică punct cu punct rezoluția de mai sus, Socialistul Jumanca, declară că socialiștii români sunt gata a lupta cu toate mijloacele pentru înfăptuirea și apărarea unirii. Mai vorbesc: Al. Vaida-Voevod, Episcopul Pap, dr. A. Vlad, episcopii dr. M. Cristea, I. Hossu, d. Silviu Dragomir, A. Lazăr, etc.

Consiliul Dirigent

A doua zi după adunare, Marele Stat Național se întrunește și alege un guvern provizoriu, numit Consiliul Dirigent, compus din 15 membri sub președinția lui Iuliu Maniu.

Președinte și internocluș: Iuliu Maniu.

Externe și presă: D. Al. Vaida-Voevod.

Culte și instr.: Vasile Goldiș.

Agricultură și comerț: Victor Bonțescu.

Comunicații: R. Boilă.

Finanțe: dr. Aurel Vlaicu.

Războiu: Ștefan Ciciș.

Pop.: Pop.

Justiție: Aurel Lazăr.

Condicator: secția juridică: Em. Hațiegan.

Condicator drept: petiții: dr. I. Suciu.

Sociale: Ion Flueraș.

Industria: Iosif Jumanca.

Fără resort: Vasile Luca, Valer Brâniște, Octavian Goga.

S'a mai ales o delegație de 4 persoane: Episcopii Cristea, Hossu, Alex. Vaida și Vasile Goldiș care avea misiunea să prezinte actul unirii regelui Ferdinand.

Ce este și ce voește MIȘCAREA LEGIONARĂ?

Conferința d-lui Ioan Zelea Codreanu la Arad

ARAD. — Pentru Dami-
să după amiază a fost an-
ntată conferința d-lui prof.
Zelea Codreanu la Tea-
de Vară, cu subiectul:
este și ce vrea mișcarea
ionară? Faptul că tatăl
alui partidului „Totul pen-
Tară” vorbește în locali-
e, a adus mii de legionari
simpatizanți din Arad și
deț cari, au umplut sala
atrului până la refuz.

La orele 5.30 d. Codreanu
soțit de d. Alecu Cantacu-
o și dr. Noveanu, își face
ariția pe scena teatrului.
aspeții sunt îmbrăcați în
moase strae românești. Le-
onarii din sală cântă „Sfân-
tinerete legionară”, apoi
grup de muncitori națio-
liști din Arad, execută în
r, „Imnul muncitorilor le-
onari”.

Dl prof. Zelea Codreanu,
pă ce se scuză că va vorbi
spre un subiect care tre-
ia cunoscut înainte nu cu
minute, cum e cazul dsale
rată că mișcarea legionară
zbuie privită din trei puncte
vedere:

I. Științific — al științei
litice.

II. Național — românesc.

III. Mistic — religios.

**Democrația a ajuns
un cadavru**

Desbătând primul punct
atorul demonstrează că is-
ria tuturor popoarelor din
ule mai vechi timpuri, arată
neamurile au fost cărmuite
un oarecare sistem politic.
La 1789 rev. franceză se
iște un sistem numit de-
ocratic (puterea poporului),
re mai dăinuiește și azi în
jele locuri.

Fiecare sistem a trăit două
li veacuri, ca mai apoi să
dă făcând loc la altul, care
rândul său se dispare.
șă e legea victii.

Democrația mai dăinuiește
că puțin. Recunosc că a-
st sistem a avut timpuri
me, de glorie, dar azi pierc
mod hotărât.

Un nou sistem de cărmui-
apare pe cadavru demoa-
cției. În Italia întâiu, în Ger-
ania, în Turcia, Portugalia
punct de a-l introduce,
ania, Brazilia, domină în
ponia.

Individul, în noul sistem
și caută interesele lui și
mai în al doilea rând pe
statului. Aci individul
șune: „Am dreptul să fiu
icit, și voi fi, — dar în
mul rând patria, neamul
șu și numai apoi eu!”.

Când interesele neamului
cer, nu este îngăduit ni-

mănu să stea deoparte, ci
cu toți un singur gând și o
singură inimă, să sară pen-
tru apărarea patriei.

D. prof. Zelea Codreanu
vorbește apoi despre Italia
dinainte de războiu, aducând
mai multe exemple de lenea
și nepăsarea italienilor. Ce
a făcut însă Mussolini din
acest popor și această țară?
Nici pe vremea lui Cezar
n'a cunoscut pământul Italiei
o glorie mai mare ca astăzi.
Soldatul Duceului a dovedit
că moare bucuros pentru patrie.
Mlaștinile Italiei au fost
secate, țara devenind o imen-
să grădină, unde fiecare bu-
cată de pământ e lucrată
sistematic. Astăzi 40 de mi-
lioane de italieni sunt ca un
singur om. — Oratorul vor-
bește apoi despre războiul
abisinian, unde Italia a ple-
cat cu hotărâre să-și creeze
drumul în viață. Democrația
a ridicat aproape toată lu-
mea împotriva ei. Apusul
credea că Ducele s'a incur-
cat într'un războiu de 10 ani.
Însă Italia într'un an de zile
reînființează cu autoritate
imperiul roman.

În Germania lui Hitler e
la fel. Oștile satanei dela
Moscova tremură azi de pu-
terea germană.

Mussolini și Hitler

Să mulțumim că Dumne-
zeu a adus pe acești doi
oameni să infrunte dușmanii
civilizației. Fără ei, poate o-
menirea cădea de mult sub
loviturile acelor cari au por-
nit să nimicească civilizația.
Jidanii și-au bătut joc de
altarele sfinte ale creștinis-
mului. Au omorât preoții din
Spania! Au distrus bisericile
și mănăstirile.

Astăzi se naște noul sis-
tem care va opri aceste fă-
rădelegi. Mișcarea legionară
face parte din noul sistem
care se naște în lume pen-
tru cărmuirea mai bună a
popoarelor.

**Rezultatele mișcării
legionare**

La de rezultat a ajuns
mișcarea legionară? O între-
bare prematură, dar risc să
o spun.

Înainte de a cărmui, adică
fără a avea destinele țării în
mâini, a schimbat mult, ne-
sfârșit de mult din sufletul
poporului român. Amintesc
cazul muncitorului infirm,
pesionar, Pătru Moldovan
dela Petrosani.

Sărac și plin de griji Pă-
tru Moldovan primește într'o
zi dela un comerciant mino-
ritar de lucru. Și anume: să
descaree un vagon de marfă.

Pentru fiecare kilogram, ro-
mânul avea să primească o
oarecare sumă. După câteva
ore, Moldovan cu oamenii
lui termină lucrul și se pre-
zintă la comerciant, — care
juea rummy la o cafenea, —
pentru a-și primi plata. Dis-
trat, comerciantul îi dă un
bon și-l îndrumă la cassa
firmei lui.

— „E prea mult, domnule”
îndrăznește Moldovan.

— Cum mult? Eu nu gre-
șesc niciodată. Haide pleacă”.

Moldovan dă să plece, dar
privește din nou bonul și se
reintoarece.

— „Domnule, e prea mult.
Primeșc cu 211 lei mai mult”.
Comerciantul calculează și
vede că a greșit.

— „Bine omule. Dar de
ce nu te-ai dus să încasezi
bonul, când știai că eu nu
voi mai controla?”

— „Domnule eu sunt creș-
tin!”

— „Creștin? Eu cunosc
1000 de creștini cari în locul
d-tale ar fi încasat imediat
bonul!”.

— ?

Pentru a-i răsplăti cinstea
comerciantul îi oferă 300 lei,
însă Moldovan refuză. Cre-
zând că este dintre sectanții
cari fac caz din cinstea lor
il întrebă.

— De ce nu primești? Ești
secant? Pătru Moldovan ri-
dică capul și răspunde ho-
tărât:

— „Nu domnule. Eu sunt
legionar!” N'a primit baccis
Pătru Moldovan. Nu; fiindcă
legionarii trăesc prin munca
lor (Aplauze).

**Nevasta profesorului
universitar, bucătă-
reasă la restoran-
tul legionar**

Oratorul vorbește apoi des-
pre restaurantele legionare
din București, unde specula
comercianților sătrăini întrec
orice închipuire. În aceste lo-
caluri se servesc mâncăruri
de 30 lei mai bune ca în
localurile străine și unde costă
200 - 300 lei. Restaurantele
legionare pot face aceasta,
fiindcă bucătărese sunt ne-
veste de profesori universi-
tari cari lucrează aci gratuit.
Domnișoare camarade, din
înalta societate, servesc la
fel pe magistrați, ofițeri, func-
ționari și muncitori. La toți,
acelaș fel de mâncare și bău-
tură, cu singura deosebire că
muncitorii plătesc 8 lei nu 30...

Legiunea a dat suflete noi.
Amintesc aci că prințul Alecu
Cantacuzino, părăsește pala-
tul familiei și pleacă alături
de camarazii săi legionarii, ca
simplu soldat și caută moar-

tea în Spania. Șapte legio-
nari în numele nației româ-
nești, au luptat pentru cru-
cea lui Hristos în Bandera
VI. Comp. 21., lăsând acasă
mamă, soție și copii. Aceștia
sunt oamenii mișcării legio-
nare.

**Legiunea din punc-
tul de vedere: NA-
TIONAL**

Suntem cea mai bogată
țară din lume și cel mai să-
rac și jefuit popor. E lucru
știut, că românul e harnic,
istet, muncitor. Cum se face
atunci că este atât de sărac?

Se poate, fiindcă e prădat
când vinde produsul său.
Nu fixează el prețul, ci ex-
plotatorul. Sunteți prădate
dumneavoastră - doamnelor
când cumpărați un kg. de
zahăr. Este prădat copilul
când gustă bucățica de za-
hăr. Și toate acestea fiindcă
în consiliile de administrație
a cutărei întreprinderi sunt
și „mari români”, cari
doar iscălesc când primesc
milioanele. Altă treabă nu
fac...

Oratorul descrie situația
orașelor unde 80 la sută din
valoarea imobilelor sunt în
măinile jidanilor.

Pier moșii!

Am văzut, continuă d.
prof. Ioan Z. Codreanu, moși
cari cerșesc aci în țara lor,
în România Mare. Da dom-
nilor. Pier moșii și cerșesc,
fiindcă au fost vânduți de
ai noștri, mai rău decât un-
gurul care nu i-a putut bi-

ru niciodată. Maramureșenii
la fel.

Ce suntem noi? Un mai-
dan internațional, unde fie-
care pradă cum vrea?

În fața acestor stări de
fapte se ridică azi ca o stân-
că de granit mișcarea legio-
nară și răspunde: **până aici!**

Din punct de vedere na-
țional, interese naționale, a-
ceasta este mișcarea legio-
nară care pune pieptul ei
în fața dezastrului.

**Legionarul crede cu
tărie în Dumnezeu**

Oratorul trece la al treilea
punct: legiunea și religia.

Aci ne deosebim de ca-
marazii noștri din Italia și
Germania. Legionarul crede
cu tăria în Dumnezeirea lui
Hristos, crucea lui și bise-
ricina creștină. Nu există bi-
ruință în lume fără ajutorul
lui Dumnezeu.

Dumnezeu voește să in-
alte nația noastră, ca prin
noi să aibă un stâlp de apă-
rare a bisericii lui.

**Ce vrea mișcarea
legionară?**

se întreabă oratorul. Să în-
făptuiască voia lui Dum-
nezeu, și testamentul tragic
și însângerat a lui Moșă:

— „Să faci măi Cornele
o țară ca soarele sfânt
de pe cer!”

După cuvântarea d-lui prof.
Zelea Codreanu, legionarii
au cântat „Ardealul tânăr
legionar” și „Imnul Moșă-
Marin” apoi s'au împrăștiat
în liniște.

A. Chiricia

SPORT

Foot-ballul arădan s'a impus

Arad. În urma rezultatelor de
Duminecă (Un. Tricolor—Victoria
2:2 Venus—Ripensia 6:1 la Ti-
mișoara, Rapid—Jul 20 Chine-
zui—Olimpia Cfr. 6:0 și Sp. Stu-
dențesc Juventus 1:1) divizio-
narele arădane, păstrează locurile
de frunte. Amefa rămâne cam-
pionă de toamnă a seriei I, iar
Gloria și-a asigurat locul al tre-
lea între combatantele serie II,
indiferent de rezultatele partidelor
restante.

Din totalul de 9 matchuri sus-
ținute, Amefa a câștigat 6, a pi-
erdut 2 și a făcut un joc egal. A
marcat 27 și a primit 10 goaluri.
Este prima clasată cu 13 puncte.
Cele mai multe puncte le-a mar-
cat Perneki (9) care este al tre-
ilea goalgetter în campionatul
național, după Fritz (Gloria) și
Thirjung (Chinezul).

Cel mai frumos match din to-
amnă al Amefei, a fost susținut
în compania Chinezului din Ti-
mișoara (5:1) Cel mai slab: cu
F. C. Rapid pentru Cupa Româ-
niei (0:2).

La cele 9 matchuri divizionare
cei mai buni jucători ai Amefei
au fost: Szurdi, Sadovski, Sza-

nizlo, Buișas, Cucula și Perneki
Acceptabili: Reinhardt II,
Prassler, Szabo, Leb, Dvorjak și
Băușan. Eșit din formă: Kovacs.

Gloria, în seria II, ocupa la în-
ceput loc care lăsa să se creadă
va sfârși campionă de toamnă,
pierde două matchuri, cu Ri-
pensia și Juventus, astfel că este
retrogradată la locul trei.

Din nouă matchuri, a câștigat
5, două egale și două perdue.
A marcat 25 de goaluri și a pri-
mit 15. În clasament ocupă locul
III cu 12 puncte.

Din cele 25 puncte înscrise, 15
sunt opera lui Fritz care ocupă
locul prim între goalgetterii di-
viziei naționale.

Cel mai frumos match din to-
amnă: cu Venus (1:1) la Bucu-
rești, Cel mai slab: la Brăila cu
Franco-Româna pt. Cupa Ro-
mâniei (1:3).

Cei mai buni jucători la ma-
tchurile de campionat: Lupaș,
Dobra, Variasi, Baici, Volentir și
Igna.

Acceptabili: Fritz, Mercea, Adoc
Tudor, Theimler, Rohan și Mă-
rienut II.

Eșit din formă: Micola.

Dela constătuirea comandanților arădani

ARAD. — Într-unul din numerele trecute am relevat câteva puncte din programul ședinței de toamnă a comandanților arădani. Dăm în acest număr continuarea cuvântării dlui dr. Sever Ispravnic, comandantul legiunei Arad.

3. Program pe legiune: Fiecare stol își va face programul de activitate după necesitățile speciale ale stolului. La început de an sunt însă necesare câteva obiecte comune, programe de ordin general, sau mai bine zis pe regiune. Aș dori ca noi să ne distingem printr-o activitate serioasă, dinamică și disciplinată. Eu voi sta în ajutorul Dv., și o să-mi dau silința, — arată comandantul legiunei — ca acest ajutor să fie și de ordin material, nu numai moral.

Ca program unitar pentru toată legiunea, pentru 1937—1938 recomand următoarele:

a) Să închinăm activitățile acestui an, apărării pasive. Așa cum poate fiecare la locul său. Fieci mici și dela țară vor face mai puțin decât acei mari și dela oraș. Fiecare va putea face ceva dacă își dă silința! Legiunea o să vă dea instrucțiuni la timp, și posibilități pentru executarea programului. Ceia ce acum, este ca programul să fie serios și ceia ce se începe să se sfârșească fără rușine!

b) Apoi, este de dorit să pregătim Săptămâna Străjerului din vreme. În acest an va trebui să dăm dovadă nu numai de spiritul disciplinat și frumos care ne animă, ci și de pregătirea noastră temeinică în toate direcțiile. Dacă pregătim apărarea pasivă, am pregătit și o parte a programului Săptămânii Străjerului. Apoi nu uitați că lucrări de expoziție nu se pregătesc de mântuială în ultimul ceas!

c) În sfârșit o să ne dăm silința să organizăm o excursie, o tabără și o colonie pe Legiune, la care să participe nu numai stolurile dela oraș ci și acele din județ. Nu mai puțin interesant, și de dorit, este să participăm cu un program bun la ora de radio a străjerilor. Indemn fiecare stol să pregătească în Octombrie și Noembrie un asemenea program.

4. Comandantul Legiunei deschide discuția generală, dl. prof. I. Berghian recomandă o carte de prim ajutor foarte bună de dl. Dr. Mușatescu, un manual de jocuri de dl. General Virgil Bădulescu.

Dsa stăruie asupra îmbunătățirilor gospodăriilor rurale arătând că în această muncă stră-

jerii să caute o colaborare strânsă cu părinții și autoritățile comunei.

5. Se pune în discuție chestiunea ajutorării bănești a stolurilor și comandanților. După mai multe discuțiuni se hotărăște ca să se intervină prin Legiune ca autoritățile comunale și școlare să prevadă în bugetele lor o cotă anumită pentru străjerie, din care comandantul să aibă cheltueli de reprezentare.

6. Un domn comandant arată că la Revizoratul Școlar s'a semnat de mai mulți comandanți o listă pentru acordarea unui ajutor pentru participare la cursuri, dar ajutorul nu s'a dat nici până azi. Cere ca Legiunea să intervină pentru ordonarea sumelor.

7. Dl. inv. Vărtaciu-Covăsiși face propuneri în legătură cu o casă de adăpost la izvorul Fedeu. Dl. Comdt. al Legiunei nu găsește potrivit locul, nefiind ușor accesibil și ne având apă suficientă. Cu toate aceste promițte că va cerceta propunerea și hotărârea se va lua în Ianuarie la viitorul consiliu.

Dl. inv. dir. Sirca propune Săvârșinul ca loc pentru colonie, sau un loc potrivit la mare sau la munte. Problema urmează să fie discutată mai amplu la viitorul consiliu. Dnii comandanți sunt rugați să studieze mai documentat chestiunea aceasta de mare importanță.

Dl. prof. Doboș stăruie asupra pregătirilor ce trebuiesc făcute din vreme pentru ca să poți participa la o colonie, la o excursie, și mai ales la o tabără. Străjerii trebuiesc pregătiți din vreme pentru un astfel de program. Altfel te poți aștepta la încurcături sau chiar nenorociri.

Dl. inv. Vărtaciu arată că sunt alte pregătiri de făcut la o tabără și mai ușoare pentru o colonie.

Dl. Comdt. al Legiunei stăruie ca pregătirea tehnică a străjerilor să se facă de pe acum și arată că în acest scop au fost distribuite broșurile „Tabăra străjerescă” la cansiliul din rândul trecut. Stolurile care nu au primit această broșură să o ceară dela Dl. Secretar.

Dl. inv. Vărtaciu este de părere ca programul de radio să aibă ceva specific arădan. Dl. prof. Doboș recomandă ca programul să fie foarte bine studiat. Dl. prof. Blănaru arată că ar trebui organizat un concurs între stolurile care au pregătit programul și astfel selecționat ceace va fi mai bun. Dl. Comdt. Dr. Ispravnic roagă pe dnii Doboș și Vărtaciu să se ocupe de această chestiune și invită sto-

lurile să anunțe Legiunea, în termen de o lună, că în ce chip cred realizabil un scenariu cu cel puțin 30 de străjeri. Rezultatele vor fi examinate de dnii Doboș și Vărtaciu. Apoi se va hotărî care program este mai bun. Deci până la 1 Nov. fiecare stol să înainteze un scenariu, acest program să fie pregătit în cursul lui Nov. și Dec. ca selecționarea să se poată face în Dec. și Ian.

9. Se ia în discuție din nou chestiunea registrelor. Dl. Comandant de Legiune arată că în timp scurt registrele se vor putea procura la Librăria Învățătorilor.

10. Dl. inv. Dulhaz cere o reducere, sau măcar câteva călătorii cu 75% reducere pentru mandanți, deasemeni, și cu considerare la faptul că suntem la frontieră, autorizație de port de armă. Dl. Comandant a Legiunei arată că problema se va lua în cercetare.

11. Dl. prof. Doboș și dl. Comandant dela Școala de Viticultură din Miniș se plâng că programul de educație fizică a fost lăsat din programul școlii c. f. r. și de viticultură. Dl. Comdt. de Legiune arată că în interesul străjeriei va cere reintroducerea în program a orelor de educație fizică.

12. Dl. inv.-dir. Sirca propune pe dl. Brândăș Ioan de comandant la Școala de Ucenici. Dl. Berghian arată că este mai bine ca Legiunea să delege comandanți la școlile care nu au comandanți pregătiți.

13. Dl. inv.-dir. Nonu cere ca să se pună la punct cântările la școlile primare. Dl. cmndt. de Legiune arată că dl. inv. Caba care a dat dovadă de o deosebită pricepere la 8 Iunie, va fi rugat să ne dea o mână de ajutor.

14. Dl. Șiclovan, Dna Moisescu, Dnii Vărtaciu, Lungu, Nini, etc. fac propuneri de chemare la cursuri. Dl. cmndt. de Legiune promițte că va face propuneri în acest sens.

15. Dl. prof. Blănaru stăruie asupra necesității ca să se țină conferințe de lămurire asupra străjeriei însoțite de un program străjeresc demonstrativ. Totul să nu dureze mai mult de o oră și jum. Dl. Comdt. de Legiune roagă pe cei prezenți să întocmească programul demonstrativ, și pe cei cari au aptitudini să pregătească o conferință de 30 de minute asupra rostului străjeriei. Ar fi de dorit ca rezultatele să se cunoască cât mai curând, pentru a putea întocmi primul program.

16. Dl. Comdt. Dr. Ispravnic mulțumește celor prezenți pt. participare și-i roagă să aibă mereu în vedere hotărârile consiliului de azi ca să ne alegem cu rezultate cât mai bune. Promițte că va începe vizitarea stolurilor. Roagă pe cei de față să răspundă precis și imediat la circularile Legiunii, deoarece întârzierea produce foarte multe neplăceri, repetarea corespondenței, muștrări și supărări inutile.

Situația Legiunei Arad

35 stoluri dintre cari 25 în județ și 13 în oraș. În anul acesta au luat ființă 28 stoluri. Au ridicat pavilionul național 18. Comandantul Legiunei: Dr. S.S. Ispravnic, a Secretarul: I. D. Musca, secretar de gimnastică: Sediul: Gimnaziul „Iosif Vulcan” Arad.

Stolurile și comandanții din Legiune:

Școala Normală Dr. C. Lepa dir. și O Doșt. prof. Liceul „Moise Nicoară” A. Crișan dir. și I. Băbiciu prof. Liceul Comercial V. Suciș dir. și I. Băbiciu prof. Liceul Industrial I. Dobrescu prof. Gimnaziul G. Blănaru prof. Gimnaziul „Iosif Vulcan” Berghian prof. Fabrica Astra V. Barbură și P. Sărădan funcționari. Școala c. f. r. fără comandant prezent. Orfelinatul R. M. M. Domocoș inv. Școala Primară Nr. 10 R. Moisescu inv. Școala pr. Nr. 11 Arad C. Sirca inv. Școala pr. Nr. 20 Arad V. Drin inv. Școala pr. Nr. 22 Arad S. Albu dir. și P. I. Găvâș inv. Școala pr. Nr. 27 Arad M. Nonu dir. și S. Dulhaz inv. Școala pr. Covăsiși I. Vărtaciu inv. Școala pr. Măndruloc P. Cocioban inv. Școala Primară Ș. Șiclovana Gh. Nini inv. Școala pr. Șeitin E. Șiclovan inv. Școala pr. Pecica Gh. Vărtaciu inv. Școala pr. Băiș M. Ranca inv. Școala pr. Gurahonț C. Lungu inv. Școala pr. Păuliș I. Ianota adv. Școala pr. Ineuș Roxin inv. Școala pr. Nădlac C. Boengiu inv. Școala pr. Șoimos fără comandant de prezent. Școala de viticultură Minis. I. Cosma. Școala pr. Radna M. Găvâșoroabă inv. Școala pr. Șagul S. Moș inv. Școala pr. Grăniceri Gh. Deta inv. Școala pr. Vârșand I. Criștean inv. Școala pr. Vărădia I. Stoian inv. Școala pr. Șiria T. Chira inv. Școala pr. Rovine Vărtaciu inv. Școala pr. Ghioroc A. Ternicean. Școala pr. Trămaș F. Deșcău.

Seria XXXII de comandanți străjer la tabără din Si. Gheorghe

Un cercetaș polonez în mijlocul unui grup de comandanți străjeri

Teatrul Comunal A R A D

Stagiunea Teatrului Românesc Arad—Timișoara

1 Decembrie ora 20 jum.
Serenada din trecut
Comedie istorică în 4 acte de M. Rădulescu cu ansamblul Teatrului Național din București.

7 Decembrie ora 20 jum.:
Mireasa vândută
Operă comică în 3 acte de Smetana cu Opera Română din Cluj.

14 Decembrie ora 20 jum.:
Romanțioși
Comedie în 3 acte de Ed. Rostand, cu ansamblul Teatrului Național din București.

21 Decembrie ora 20 jum.:
Frații Karamazoff

Piesă în 5 acte după F. Dostoievski de Jacques Copeau și Jean Crone, cu ansamblul Teatrului Regina Maria, în frunte cu G. Vraca, R. Butlinski, G. Stărin, Tântzi Căcea, etc.
Prețul locurilor: Loje parter 320, Loje et. I. 250, Loje et. II. 170 lei. Rezervat: 65 lei, Fotoliu 50 lei, Stal 30 lei, Balcon I. 40 lei, Balcon II. 25 lei, Balcon III. 17 lei. Galerie 10 lei plus taxele legale. Pentru spectacolele de operă îndoițu acestor prețuri. On. Public este avertizat că spectacolele vor începe precis la ora anunțată. După ridicarea cortinei nimeni nu va mai putea intra în sală.